

התוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים
של האוכלוסייה הבדואית בנגב (החלטת הממשלה
3708): דוח מסכם

יונתן אייל ■ יהודית קינג ■ מוריה פרנקל ■ אורן תירוש

המחקר נעשה בהזמנת משרד החקלאות ופיתוח הכפר

**התוכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים
של האוכלוסייה הבדואית בנגב
(החלטת הממשלה 3708): דוח מסכם**

יונתן אייל יהודית קינג מוריה פרנקל אורן תירוש

המחקר נעשה בהזמנת משרד החקלאות ופיתוח הכפר

עריכת לשון : רויטל אביב מתוק
תרגום לאנגלית (תקציר) : אוולין איבל
עיצוב גרפי : ענת פרקו-טולדנו

מכון מאיירס-ג'וינט-ברוקדייל

היחידה לחקר התעסוקה

ת"ד 3886

ירושלים 9103702

טלפון : 02-6557400

פקס : 02-5612391

כתובת האינטרנט : brookdale.jdc.org.il

עוד פרסומים של המכון בנושא

- תירוש, א., אייל, י. 2018. **מדדים חברתיים-כלכליים של האוכלוסייה הבדואית בנגב**. דמ-18-774
- אייל, י., חסן-דאהר, ס., פרנקל, מ., קינג, י. 2016. **התכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בדרום: חינוך – דוח שני על החלטת הממשלה 3708**. דמ-16-738
- סופר-פורמן, ח., אייל, י., חסן-דאהר, ס., פרנקל, מ. 2016. **התכנית לקידום הצמיחה והפיתוח הכלכליים של האוכלוסייה הבדואית בדרום – דוח ראשון על החלטת הממשלה 3708**. דמ-16-714
- חסן-דאהן, ס. 2012. **בדואים לעסקים – קידום ופיתוח של יזמות עסקית מגזר הבדואי בנגב**. דמ--12-624
- קינג, י., רענן, ר. 2011. **מעברים: מרכז תעסוקתי קהילתי במגזר הבדואי בנגב – חורה ושגב שלום: הערכת התוכנית**. דמ-11-591

את הפרסומים אפשר להוריד ללא תשלום מאתר המכון : brookdale.jdc.org.il

תקציר

רקע

האוכלוסייה הבדואית בנגב, המונה קרוב לרבע מיליון נפש, נמצאת זה שנים רבות בתחתית הדירוג החברתי-כלכלי במדינת ישראל. ב-11.9.2011 התקבלה החלטת הממשלה 3708 בדבר תוכנית חומש לשנים 2012-2016 שמטרתה קידום הצמיחה והפיתוח הכלכלי של אוכלוסייה זו. ההחלטה עוסקת ביישובים הבדואיים המוכרים בלבד.

מטרות המחקר

- המחקר התמקד בארבעה תחומי ליבה שלהם הוקצו 76% מסך תקציב ההחלטה: (1) תחום התעסוקה; (2) פיתוח תשתיות תומכות תעסוקה: תחבורה ומסגרות לילדים; (3) קידום ההשכלה; (4) חיזוק הביטחון האישי.
- מטרות המחקר היו: (1) בחינת יישום ההחלטה; (2) בחינת תוצאות ההחלטה; (3) זיהוי הישגים ואתגרים.

שיטות המחקר

במחקר נעשה שימוש במגוון שיטות כמותניות ואיכותניות: ראיונות עומק; סיורים בשטח; איסוף נתונים מן הלמ"ס, מן הביטוח הלאומי וממשרד החינוך, איסוף נתונים מנהליים ומסמכים כתובים ושימוש בהם. לא נערכו ראיונות אישיים עם תושבים מן השורה.

תוצאות

הישגים (דוגמאות)

- נסללו כבישי גישה אל היישובים ובתוכם והופעלו קווי תחבורה עירוניים ובין-עירוניים חדשים, בעיקר אל אזורי תעסוקה ומוסדות השכלה גבוהה.
- פותחו תוכניות חינוכיות חדשות ויושמו תוכניות אחרות שהופעלו בהצלחה במגזר היהודי ו/או הערבי והותאמו לאוכלוסייה הבדואית. אחדות מהן כבר הראו תוצאות מעודדות (למשל, תוכנית "נחשון" למניעת נשירה).
- חל גידול בהיקף הפעילות, ובחלק מן התוכניות הושלמה הפריסה לכלל הרשויות הבדואיות (למשל, "עיר ללא אלימות").
- בתוכניות תעסוקה וחינוך הוכשרו צוותים מקומיים ומוסדו הידע ותהליכי העבודה, מה שמגדיל את סיכויי ההישרדות של התוכניות (למשל, תוכנית "חינוך לקריירה").

אתגרים (דוגמאות)

- המחלוקת סביב הבעלות על הקרקעות יוצרת מתח בין הבדואים לבין רשויות המדינה ומקשה על יצירת אמון ושיתוף פעולה.
- מחסור בתשתיות – מבני ציבור, תחבורה וחשמל.
- מחסור בכוח אדם מקצועי במגוון תפקידים ומשלחי יד בחינוך, ברשויות המקומיות ובמפעלים באזורי התעשייה.
- מערך ההסעות לתלמידים פעיל בשעות הלימוד המקובלות בלבד. הדבר מקשה על התלמידים להגיע לפעילויות אשר נערכות בשעות שלאחר מכן, למשל במסגרת החינוך הבלתי פורמלי.
- ככלל, רמת העברית של הצעירים הבדואים לוקה בחסר ומקשה על השתלבותם בחברה בישראל, כולל ברכישת השכלה גבוהה ובתעסוקה.
- כמה פעילויות שנכללו בהחלטה לא בוצעו כלל (מסלול המשך ללימודי הנדסאות וטכנאות י"ג-י"ד של משרד החינוך) או הגיעו להישגים נמוכים (מסלול טו"ב – טכנאים ובגרות).
- המאפיינים החברתיים-תרבותיים הייחודיים של הבדואים מציבים אתגרים בנושאים כמו מעמד הנשים ומינויים על בסיס קרבת משפחה.

סיכום

הודות לתקציבי החלטה 3708 התאפשרה פעילות מקיפה לשיפור מצב האוכלוסייה הבדואית בנגב. בתחומים מסוימים, כגון תחבורה ובתוכניות מסוימות בתחום החינוך והתעסוקה, ניתן להבחין בתוצאות חיוביות. עם זאת, זיהה המחקר תחומים שבהם עדיין לא חלה התקדמות מספקת ואתגרים הניצבים בפני המשך פיתוח האוכלוסייה.

תודות

ברצוננו להודות בראש ובראשונה לעובדי הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר, ובהם יריב מן, מנהל האגף לפיתוח כלכלי חברתי, ובני צרפתי, מרכז בכיר תכנון ובקרה, על השותפות לאורך כל שלבי המחקר ובפרט במהלך עבודתנו על דוח זה.

אנו מודים מקרב לב לבעלי התפקידים במשרדי הממשלה השונים ולנציגי גופים נוספים המופיעים להלן, על שיתוף הפעולה ועל מסירת המידע והנתונים החשובים אשר סייעו לנו בכתיבת הדוח המסכם. הדוח המסכם נסמך על דוחות הביניים אשר נכתבו בסיוע בעלי תפקידים אשר להם מסורה תודתנו. תודה מפורשת ואזכור בעלי התפקידים מופיעים בדוחות הביניים עצמם.

המשרד לביטחון פנים: ברוך עדיקא, חטיבת תכנון וארגון, אגף תכנון תקצוב ובקרה; יאיר רייז, סטטיסטיקאי, משרד המדען הראשי, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול; יוסף אל הוזייל, מנהל מחוז המגזר הבדואי, 'עיר ללא אלימות'; ימית אלפסי, ראש תחום מקצועי, 'עיר ללא אלימות'; פקד עו"ד יניב המי, קצין תלונות הציבור וחופש המידע ביחידה לתלונות הציבור, משטרת ישראל.

משרד החינוך, מחוז דרום: אסף מנוחין, ממונה על החינוך הטכנולוגי העל-תיכוני; בני מלכה, מנהל תוכניות החומש במגזר הבדואי ומרכז החלטות הממשלה במשרד החינוך; ג'אבר אבו אלקיעאן, מפקח תחום נוער, חברה וקהילה, מנהל חברה ונוער; דני אזולאי, מנחה בביקור הסדיר, אגף שחר; יהודית גיגי, ממונה על מחוזות דרום וירושלים, האגף לחינוך מבוגרים; מוניקה פייביש, ראש תחום השכלת מבוגרים, האגף לחינוך מבוגרים; נג'וא עבאס, מפקחת יועצות ואחראית חינוך לקריירה; רימה אבו שריקי, מדריכה במגזר הבדואי בתוכניות אמירים ומרכזי המצוינות, האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים; שני ברזי, ממונה צוות טכנולוגי.

משרד הכלכלה והתעשייה: ראובן פסח, כלכלן, מנהל מחקר וכלכלה; ד"ר שוקי הנדלס, הערכת תוכניות וייעוץ מתודולוגי-סטטיסטי, מנהל מחקר וכלכלה; מנחם יחזקאלי, סמנכ"ל מנהל אזורי תעשייה; גלי בן מיכאל, מנהלת תחום מערך מעוף, הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים.

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים: גילה יקותיאל, מנהלת תחום אגף מעונות יום ומשפחתונים, מחוז דרום; ליטל נחמיה, ממונה פיתוח כישורי עבודה וקידום נשים; נורית בירגר, מ"מ מנהל מחלקת חניכות ונוער; ניצה להב סבן, מרכזת מידע ומעקב (פניות הציבור); רינת כהן, סגנית מנהל אגף בכיר להכשרה וממונה הכשרת מבוגרים; שמעון דוד, מנהל מחלקת הפיקוח וממונה על אוכלוסיות מיוחדות, מה"ט; שרונה בלוך, ממונה אזורית הכשרה מקצועית, מחוז דרום; שרית שטיינר, מרכזת סקרים ומחקרים ורשמת מורשי נגישות מתו"ס – הנדסאים, מה"ט.

משרד התחבורה: עמאר רשרש, ראש מנהלת הגליל והנגב; עמיחי לוי, ממונה מחוז דרום, האגף לתחבורה ציבורית.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: אורי נפתלוביץ, מרכז מקצועי, תחום השכלה גבוהה ומדע באגף חינוך וחברה; דיוויד גורדון, רכז חדר המחקר; מרק פלדמן, ראש תחום עבודה באגף מיקרו-כלכלה; ענת כץ-אברהם, רכזת חדר המחקר.

מנהל המחקר והתכנון, המוסד לביטוח לאומי: פרופ' דניאל גוטליב, סמנכ"ל מחקר ותכנון; אביבה גיבל, אגף מחקרי גבייה, ביטוח וכספים; מרק רוזנברג, אגף מחקרי גבייה, ביטוח וכספים.

גופים נוספים: אברהים אלקרינאוי, מנהל תחום הכשרות מקצועיות והשלמת השכלה, מרכז ריאן דרום; חנה ויזל, רכזת תוכנית השוברים, מ.ג.ע.ר; חנה בר, מנהלת תוכנית יח"ד ו"עצמה לכול", המכון לחקר הטיפוח בחינוך, האוניברסיטה העברית; ירדנה בגנץ, סמנכ"לית עמותת יכולות; עוזי ישראל, מתכנן תחבורה, מנהלת תחבורה ציבורית, רפרנט מחוז דרום, עדליא; פארס אלמגיירה, רכז הכשרות, מרכז ריאן דרום; אפי מחלב, מנהל אשכול דרום במערך מעוף; משה פאול, מנהל פארק התעשייה עידן הנגב; גיא בלוסטוקי, סמנכ"ל פיתוח עסקי בחברת "אקסיומה הישגים בהשכלה בע"מ".

תודה מיוחדת למרואיינים המופיעים להלן על הזמן שהקדישו לנו, על המידע ועל התובנות שחלקו עימנו לצורך הדוח הזה (מועד הריאיון מצוין בסמוך לשמם).

הרשויות הבדואיות בנגב:

רהט: הראיונות התקיימו ב-23.3.17. סעיד אלעוברה, מנהל מחלקת הרווחה; עלי אלהוזייל, מנהל מחלקת החינוך; עלי אבו אלחסן, מזכיר העירייה.

תל שבע: הראיונות התקיימו ב-27.3.17. טומאן אבו רקייק, ראש מועצת תל שבע; קאסם אבו סירחאן, מ"מ וסגן ראש המועצה; חליל אבו רקייק, מנהל מחלקת החינוך; יוגב אלון, סגן המהנדס; יוסף אבו רקייק, מזכיר המועצה; נעמת אל בדור, מנהלת מחלקת הרווחה.

לקייה: הראיונות התקיימו ב-27.3.17. סאלם אבו אעיש, ראש המועצה; טאלב אל אסד, מנהל מחלקת החינוך; מנסור אל-סאנע, מהנדס המועצה.

שגב שלום: הראיונות התקיימו ב-28.5.17. עמאר אבו מעמר, ראש מועצת שגב שלום; אחמד מסעודין, מהנדס המועצה; עודה אבו סריחאן, גזבר המועצה.

המשרד לביטחון פנים: יעקב נוי, ראש אגף קהילה, הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול, 17.1.2017; מרעי אלכתנאני, מתאם ברהט, הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול, 8.5.17; סאלח בוקעי, מנהל מחוז דרום, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול, 17.1.2017.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר: יעקב קידר, מנהל אגף מיפוי ומידע גיאוגרפי, הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב, 13.6.2017.

משרד הפנים, מפעם דרום: הראיונות התקיימו ב-12.1.17. חנה פסח היימן, מנהלת מפעם דרום; ורד בן ארי, סגנית מנהלת, מפעם דרום; גיאזי אבו כף, יועץ במפעם דרום.

גופים נוספים: הדס ברזילי, מנהלת תוכניות בנגב המזרחי מטעם מכון אלכא, 6.2.17; חיר אלבו, מנכ"ל שותף, אגייק, 8.1.17; נועה בהיר וקס, מנהלת תוכניות באשכול הארצי, אלכ"א, 12.9.16; סולטאן אבו עביד, מנהל סניף שתיל בנגב, 6.2.17.

לסיום, אנו מוקירים תודה לעמיתינו במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל: לניר לוי, מנהל המרכז לחקר תעסוקת אוכלוסיות מיוחדות, על הערותיו החשובות לטיטת הדוח; לוצ'סלב קונסטנטינוב על העיבודים הסטטיסטיים שערך עבורנו ועל הנתונים החשובים אשר סיפק לנו; ולצביקה דויטש, על ניתוח הנתונים של מרכזי ריאן.

תוכן עניינים

1	מבוא
	שער ראשון – סקירת פעילות משרדי הממשלה במסגרת ההחלטה בתחומי התעסוקה, החינוך והביטחון האישי
9	
9	תחום התעסוקה
9	מבוא
12	1. הקמת מרכזי תעסוקה "ריאן" והפעלתם ביישובים הבדואים בנגב
20	2. פיתוח אזורי תעשייה קיימים
24	3. מתן תמריצים למעסיקים באמצעות הפעלת מסלול תעסוקה לאוכלוסייה הבדואית
26	4. הכשרה מקצועית למבוגרים
33	5. לימודי הנדסאים
37	6. הרחבת הפעילות לעידוד יזמות עסקית
42	7. שיפור הנגישות של האוכלוסייה הבדואית לתחבורה
47	8. מסגרות לילדים
52	תחום החינוך
52	מבוא
56	1. הפחתת הנשירה, צמצום פערי לימוד והעלאת שיעורי הזכאות לתעודת בגרות
74	2. מערך החינוך המדעי טכנולוגי
82	3. חיזוק המצטיינים וקידום המצוינות
86	4. חינוך לקריירה
88	5. השלמת השכלה
92	6. פיתוח תחום החינוך הבלתי פורמלי והרחבתו
101	תחום ביטחון אישי
102	1. משטרת ישראל
106	2. הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול
108	3. עיר ללא אלימות
113	שער שני – ההישגים והאתגרים ביישום ההחלטה
113	1. הישגים
116	2. אתגרים
120	שער שלישי – מגמות בחברה הבדואית בתחומי ההחלטה – מבט על
120	מבוא
121	1. חינוך
140	2. תעסוקה
153	3. תקציבי הרשויות ומצבם החברתי-כלכלי של תושביהן
162	4. ביטחון אישי
171	שער רביעי – חיזוק הרשויות המקומיות הבדואיות
171	מבוא

173	1. האתגרים שהרשויות המקומיות הבדואיות מתמודדות עימם
178	2. הגופים הפועלים בשטח לשיפור תיפקודן של הרשויות המקומיות הבדואיות
182	3. כיוונים לחיזוק הרשויות המקומיות הבדואיות
188	סיכום
190	ביבליוגרפיה
193	נספחים

רשימת לוחות

שער ראשון, תחום תעסוקה

15	לוח 1: התפלגות הגברים והנשים שהצטרפו למרכזי ריאן לבדואים בנגב בשנת 2016, לפי גיל
18	לוח 2: מדדי התמדה של המשולבים בתעסוקה, במרכזי ריאן לבדואים בנגב, 2012-2016
19	לוח 3: מאפייני העבודה בדיווח הראשון בקרב מושמים בחצי משרה ומעלה, במרכזי ריאן לבדואים בנגב
23	לוח 4: דונמים מפותחים ומשווקים באזורי התעשייה בשנים 2007-2016
27	לוח 5: מודלים להכשרות מקצועיות
29	לוח 6: מספר המתחילים ללמוד במרכזי ריאן, לפי שנה, 2014-2016
30	לוח 7: הלומדים שהחלו הכשרות מתוקצבות במחוז דרום, לפי שנה
31	לוח 8: הלומדים בקורסים עסקיים במחוז דרום, לפי שנה
31	לוח 9: מספר הבקשות לשוברים אשר אושרו לאוכלוסייה הבדואית במחוז דרום, לפי גורם מפנה, יוני 2013-סוף 2016
35	לוח 10: הלומדים הבדואים והלומדים שאינם בדואים במכללות מה"ט בדרום שבהן למדו בדואים
43	לוח 11: סטטוס הפרויקטים בתחום התחבורה ביישובים, בשנת 2016

שער ראשון, תחום חינוך

60	לוח 12: מעקב התמדה בלימודים של ארבעה מחוזרים של משתתפי תוכנית נחשון
62	לוח 13: סיכום נתונים לימודיים והתנהגותיים של בוגרי תוכנית נחשון תשע"ו
64	לוח 14: מספר בתי הספר והקבוצות שקיבלו תגבור במסגרת שעות גלובליות בשנים תשע"ב, תשע"ה ותשע"ו
66	לוח 15: התפתחות היקף התוכנית "נקרא יחד בערבית" במגזר הבדואי בנגב בשנים תשע"ב-תשע"ז
67	לוח 16: זכאות לבגרות: בדואים בנגב, מגזר ערבי ללא בדואים ודרוזים וכלל האוכלוסייה ללא חרדים ובדואים, תשע"ו
69	לוח 17: הצלחה במקצוע/ות החסם וזכאות לתעודת בגרות בקרב משתתפי תוכנית "חסם" במגזר הבדואי ובמישור הארצי – שנת תשע"ד
71	לוח 18: אבחונים במגזר הבדואי בשנים תשע"ב-תשע"ו
78	לוח 19: נתוני הנשירה וההישגים של תלמידי טו"ב, מחזור תשע"ד, בדואים מול שאר המגזר היהודי בדרום
80	לוח 20: השתלמויות וימי עיון למערך הטכנולוגי
84	לוח 21: שנת פתיחה ומספר תלמידים בכל מרכז מצוינות הפועל בשנת תשע"ז
90	לוח 22: השלמת השכלה: מספר הכיתות לפי יישובים בין השנים 2013-2016

שער ראשון, תחום ביטחון אישי

- 111 לוח 23 : מצבת כוח האדם בתוכנית 'עיר ללא אלימות' לפי יישוב (אפריל 2017)
- שער שלישי, תעסוקה**
- 144 לוח 24 : מספר האנשים אשר אינם שייכים לכוח העבודה והתפלגות הסיבה העיקרית לאי-תעסוקה בשנה האחרונה לפי מין, בדואים בדרום, יהודים בדרום וכלל ארצי, גילי 25-54, 2015
- 147 לוח 25 : התפלגות ניידות בעבודה לפי מין, בדואים ויהודים במחוז הדרום, גילי 25-54, 2015
- 147 לוח 26 : התפלגות יישוב העבודה של בדואים במחוז הדרום לפי מין, גילי 25-54, 2015
- 148 לוח 27 : שיעור העובדים הבדואים והיהודים במחוז הדרום לפי מין ולפי קבוצה ראשית של משלח יד, 2015
- 149 לוח 28 : שיעור העובדים הבדואים והיהודים במחוז הדרום לפי מין ולפי קבוצת מיומנות משלח היד, 2015
- 150 לוח 29 : מספר המשרות הפנויות במגזר העסקי ושיעורן במחוז הדרום לפי קבוצת מיומנות משלח היד, 2015
- שער שלישי, תקציבי הרשויות ומצבם החברתי-כלכלי של תושביהן**
- 154 לוח 30 : הרשויות הבדואיות בדרום לפי ערך המדד ואשכול 2006, 2008, 2013
- 156 לוח 31 : ממוצעי המשתנים ששימשו לחישוב המדד החברתי כלכלי 2013, הרשויות הבדואיות בדרום, אשכולות נבחרים וכלל ארצי
- 158 לוח 32 : שיעור הגירעון המצטבר בסוף השנה ושנת מינוי החשב המלווה, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל ארצי, 2010, 2015

רשימת לוחות בנספחים

- 194 לוח ב'1 : הישגים במבחן המיצ"ב בשפת אם ערבית לכיתות ה' ו-ח' לפי מין, המגזר בדואי בדרום והחינוך הערבי, בסולם רב-שנתי, תשס"ז-תשע"ו
- 194 לוח ב'2 : הישגים במבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתות ה' לפי מין, המגזר בדואי בדרום, החינוך הערבי ודוברי העברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ז-תשע"ו
- 195 לוח ב'3 : הישגים במבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתות ח' לפי מין, המגזר בדואי בדרום, חינוך ערבי ודוברי העברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ח-תשע"ו
- 195 לוח ב'4 : הישגים במבחן המיצ"ב באנגלית לכיתות ה' לפי מין, המגזר בדואי בדרום, חינוך ערבי ודוברי העברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ז-תשע"ו
- 196 לוח ב'5 : הישגים במבחן המיצ"ב באנגלית לכיתות ח' לפי מין, המגזר בדואי בדרום, חינוך ערבי ודוברי העברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ח-תשע"ו
- 196 לוח ב'6 : הישגים במבחן המיצ"ב במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' לפי מין, המגזר בדואי בדרום, חינוך ערבי ודוברי העברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ח-תשע"ו
- 197 לוח ב'7 : שיעור תלמידי י"ב הניגשים לבגרות באנגלית לפי יחידות לימוד ומין, בדואים בנגב, חינוך ערבי ללא בדואים ודרוזים וכלל האוכלוסייה ללא בדואים וחרדים, תשס"ז-תשע"ה
- 198 לוח ב'8 : שיעור תלמידי י"ב הניגשים לבגרות במתמטיקה לפי יחידות לימוד ומין, בדואים בנגב, חינוך ערבי ללא בדואים ודרוזים וכלל האוכלוסייה ללא בדואים וחרדים, תשס"ז-תשע"ה

רשימת תרשימים

מבוא

- 4 תרשים 1 : התפלגות תקציב החלטה 3708 לפי משרד, במיליוני ש"ח ובאחוזים
שער ראשון, תחום תעסוקה
- 14 תרשים 2 : מספר המצטרפים למרכזי ריאן לבדואים בנגב, 2016-2012
- 15 תרשים 3 : שיעור המשתתפים עם ילדים במרכזי ריאן לבדואים בנגב, בשנים 2016-2012
- 16 תרשים 4 : התפלגות המשתתפים במרכזי ריאן לבדואים בנגב, לפי השכלה בשנים 2016-2012, גברים
- 16 תרשים 5 : התפלגות המשתתפות במרכזי ריאן לבדואים בנגב, לפי השכלה בשנים 2016-2012, נשים
- 17 תרשים 6 : שיעור המועסקים לאורך זמן, במרכזי ריאן לבדואים בנגב, 2016-2012
- 38 תרשים 7 : מספר הפונים/הלקוחות שטופלו בשלוחת מט"י רהט (בשנים 2008-2013) ובסניף 'מעוף'
(בשנים 2015-2016)
- 45 תרשים 8 : מספר הסטודנטים הבדואים שלמדו במכללות ספיר ואחוה בין תשס"ח לתשע"ו, לפי
מכללה
- 46 תרשים 9 : מספר הסטודנטים הבדואים שלמדו במכללות ספיר ואחוה בין תשס"ח לתשע"ו, לפי
מגדר
- 49 תרשים 10 : מספר הילדים בגיל 3 חודשים עד 3.5 שנים, הלומדים במעונות יום לפי שנת לימודים
- 50 תרשים 11 : מספר הילדים בגיל 3 חודשים עד 3.5 שנים, הלומדים במשפחתונים המוכרים על ידי
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, לפי שנות לימודים
- שער שלישי, חינוך**
- 122 תרשים 12 : שיעורי הנושרים בשנתון בני 17, בדואים בדרום, חינוך ערבי וכלל האוכלוסייה, תשס"ט
– תשע"ו
- 123 תרשים 13 : שיעור נשירה מצטבר מכיתה ז' עד כיתה י"ב, בדואים בדרום, קוהורט תלמידי כיתה ז'
בשנים תשס"ז, תשס"ט ותשע"א
- 125 תרשים 14 : הישגים במבחני המיצ"ב בערבית כשפת אם בכיתות ה' ו-ח', הבדואים בדרום וכלל
התלמידים בחינוך הערבי, לפי מין, תשס"ז-תשע"ו, בנקודות
- 127 תרשים 15 : הישגים במבחני המיצ"ב במתמטיקה ובאנגלית בכיתות ה' ו-ח', התלמידים הבדואים
בדרום, חינוך ערבי ודוברי עברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ז-תשע"ו
- 129 תרשים 16 : הישגים במבחני המיצ"ב במדע וטכנולוגיה בכיתות ח', התלמידים הבדואים בדרום,
חינוך ערבי ודוברי עברית, בסולם רב-שנתי, תשס"ח-תשע"ו
- 130 תרשים 17 : התפלגות שנתון בני 17 בשנת תשע"ו לפי זכאות לבגרות ולפי מין, בדואים בדרום,
אוכלוסייה ערבית וכלל האוכלוסייה
- 131 תרשים 18 : שיעור שנתון בני 17 חסרי מקצוע אחד לבגרות, בעלי בגרות שאינה אוניברסיטאית ובעלי
בגרות אוניברסיטאית, בדואים בדרום, תשס"ז-תשע"ו
- 132 תרשים 19 : התפלגות תלמידי כיתה י"ב בשנת תשע"ו לפי זכאות לבגרות ולפי מין, בדואים בדרום,
האוכלוסייה הערבית וכלל האוכלוסייה
- 133 תרשים 20 : שיעור תלמידי י"ב שניגשו לבגרות במתמטיקה ובאנגלית ברמת 3 יחידות לימוד או
יותר, לפי מין, בדואים בדרום וכלל האוכלוסייה, תשע"ו
- 134 תרשים 21 : שיעור הניגשים לבגרות באנגלית ברמת 4 יחידות לימוד בקרב תלמידי י"ב, לפי מין,
בדואים בדרום, האוכלוסייה הערבית וכלל האוכלוסייה, תשס"ז-תשע"ו

- 135 תרשים 22 : שיעור הניגשים לבגרות במתמטיקה ברמת 4 יחידות לימוד בקרב תלמידי י"ב, לפי מין, בדואים בדרום, האוכלוסייה הערבית וכלל האוכלוסייה, תשס"ז-תשע"ו
- 136 תרשים 23 : שיעור הניגשים לבגרות באנגלית ברמת 5 יחידות לימוד בקרב תלמידי י"ב, לפי מין, בדואים בדרום, האוכלוסייה הערבית וכלל האוכלוסייה, תשס"ז-תשע"ו
- 137 תרשים 24 : שיעור הניגשים לבגרות במתמטיקה ברמת 5 יחידות לימוד בקרב תלמידי י"ב, לפי מין, בדואים בדרום, האוכלוסייה הערבית וכלל האוכלוסייה, תשס"ז-תשע"ו
- 138 תרשים 25 : מספר הסטודנטים הבדואים בדרום לתואר ראשון במוסדות אקדמיים מוכרים בישראל, ללא האוניברסיטה הפתוחה, תשס"ח-תשע"ו
- 139 תרשים 26 : יחס כלל הסטודנטים לתואר ראשון לאוכלוסיית בני 20-29 לפי מין, בדואים בדרום וכלל ארצי, תשס"ח, תשע"ו

שער שלישי, תעסוקה

- 142 תרשים 27 : שיעור התעסוקה, בדואים בדרום, יהודים בדרום וכלל ארצי, גילי 25-54, 2005-2016
- 143 תרשים 28 : שיעור התעסוקה לפי שנות לימוד, בדואים בדרום, יהודים בדרום וכלל ארצי, גילי 54-25, 2016, 25
- 145 תרשים 29 : שיעור האבטלה לפי מין, בדואים בדרום, יהודים בדרום וכלל ארצי, גילי 25-54, 2007/8, 2015/6
- 146 תרשים 30 : ממוצע שעות עבודה בשבוע לפי מין, בדואים בדרום, יהודים בדרום וכלל ארצי, גילי 54-25, 2006-2005, 2016-2015, 25
- 151 תרשים 31 : שכר השכירים הממוצע לחודש בשנה, בדואים בדרום, מחוז הדרום ללא הבדואים וכלל ארצי, 2007-2014, גילי 25-54
- 152 תרשים 32 : הכנסה ממוצעת לחודש בשנה של עצמאים, בדואים בדרום, כלל מחוז הדרום וכלל ארצי, 2006-2014, גיל 18 ומעלה
- 152 תרשים 33 : שיעור השכירים המשתכרים עד שכר המינימום החודשי, בדואים בדרום, מחוז הדרום ללא בדואים וכלל ארצי, 2007-2014, גיל 18 ומעלה

שער שלישי, תקציבי הרשויות ומצבם החברתי-כלכלי של תושביהן

- 157 תרשים 34 : הוצאה כוללת של הרשות לתושב, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015
- 159 תרשים 35 : חיוב ארנונה למגורים לנפש, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015
- 160 תרשים 36 : ההכנסה מארנונה למגורים לנפש, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015
- 160 תרשים 37 : שיעור גביית ארנונה למגורים, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2015
- 161 תרשים 38 : ההכנסה לנפש מארנונה שלא למגורים, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015
- 161 תרשים 39 : שטחי משרדים, שירותים ומסחר, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015
- 162 תרשים 40 : שטחי תעשייה ומלאכה, הרשויות הבדואיות בדרום, מחוז הדרום ללא הרשויות הבדואיות וכלל הארץ, 2010, 2015

שער שלישי, ביטחון אישי

- 163 תרשים 41 : מספר כתבי האישום שהוגשו בתחנות המשטרה 'רהט' ו'העיירות', ובכלל מחוז הדרום ללא 'רהט' ו'העיירות', 2016-2008
- 164 תרשים 24 : מספר כתבי האישום הנוגעים לאלימות במשפחה שהוגשו בתחנות המשטרה 'רהט' ו'העיירות' ובכלל מחוז הדרום ללא 'רהט' ו'העיירות', 8002-6102
- 165 תרשים 43 : פניות למוקד 100 בשנה לאלף נפש, יישובים בדואים בדרום ומחוז דרום ללא היישובים הבדואים, 2016-2014
- 165 תרשים 44 : שיעור הפניות למוקד 100 לפי נושא האירוע, יישובים בדואים בדרום ומחוז דרום ללא היישובים הבדואים, 2016
- 167 תרשים 45 : היעדר תחושת מוגנות בקרב התלמידים בכיתות ה'ו', בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשס"ט, תשע"ה
- 167 תרשים 46 : היעדר תחושת מוגנות בקרב התלמידים בכיתות י'-י"א לפי מין, בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשע"ה
- 168 תרשים 47 : מעורבות באירועי אלימות בקרב התלמידים בכיתות ה'ו', בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשס"ט, תשע"ה
- 168 תרשים 48 : מעורבות באירועי אלימות בקרב התלמידים בכיתות י'-י"א לפי מין, בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשע"ה
- 169 תרשים 49 : אלימות דיגיטלית ברשתות החברתיות ובאינטרנט בקרב התלמידים בכיתות ה'ו' ובכיתות י'-י"א לפי מין, בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשע"ה
- 170 תרשים 50 : שתיית אלכוהול בקרב התלמידים בכיתות י'-י"א לפי מין, בדואים בדרום, ערבים וכלל התלמידים, תשע"ה